

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119205691
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8119205691.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobkyne: N. N., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej vo N. K., na ul. R. č. XX, právne zastúpenej: JUDr. Miroslavom Ondrušekom, advokátom, so sídlom v Bardejove, na Radničnom námestí č. 33, proti žalovanému: JUDr. A. A., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v S., na ul. 1. mája XXX/XX, o zaplatenie sumy 500 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 06.10.2022 č.k. 21C 46/2019-191, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 01.08.2016 č.k. 2K 27/2016-38 na návrh žalobkyne bol vyhlásený konkurz na jej majetok. Za správcu bol ustanovený JUDr. A. A. ml. čím bol otvorený malý konkurz a správcovi uložená povinnosť informovať o vyhlásení konkurzu známych veriteľov dlžníka s výzvou k veriteľom dlžníka, aby svoje pohľadávky, ktoré nie sú pohľadávkami proti podstate, prihlásili v zákonnej lehote 45 dní od vyhlásenia konkurzu. Dňa 29.11.2016 Okresný súd Prešov rozhodnutím odvolal z funkcie správcu úpadcu JUDr. A. A. ml. a do funkcie správcu úpadcu ustanovil JUDr. Ing. B. T., so sídlom kancelárie v S. - Z., na ul. K. č. 9. Konkurzné konanie do dnešného dňa nebolo skončené.

3. Vyhlásením konkurzu prechádza na správcu oprávnenie konať za úpadcu. Uznesenie o vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, žalobkyne bolo uverejnené v Obchodnom vestníku dňa 27.07.2016 a nastali účinky vyhlásenia konkurzu. Na základe uvedeného prvoinštančný súd uzavrel, že žalobkyňa v čase podania žaloby dňa 21.03.2019 nebola oprávnená podať predmetnú žalobu vzhľadom na skutočnosť, že v čase podania žaloby bol inou oprávnenou osobou podať takúto žalobu správca konkurznej podstaty. Žalobkyňa preto nebola aktívne legitimovaná na podanie žaloby. Aktívne legitimovaným na podanie žaloby bol správca konkurznej podstaty úpadcu. Žalobkyňa ako úpadkyňa pôsobením účinkov vyhlásenia konkurzu na svoj majetok nedisponovala právom na podanie žaloby.

4. Predmetom konania nie je ani majetok uvedený v ust. § 72 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý nepodlieha konkurzu. Konkurznú podstatu zákon vymedzuje pozitívne tým, že ustanovuje, čo konkurznú podstatu tvorí v § 67 ods. 1 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii a negatívne tým, že ustanovuje, čo všetko konkurznú podstatu netvorí. Konkurznú podstatu netvorí majetok, ktorý nie je možné postihnúť

výkonom rozhodnutia alebo exekúciou, colná zábezpeka do výšky colného dlhu, zábezpeka na daň, iný majetok, ak tak ustanovuje osobitný predpis, príjmy úpadcu v rozsahu, v akom nemôžu byť postihnuté výkonom rozhodnutia alebo exekúciou. Z uvedeného je zrejmé, že predmetný majetok tvorí majetkovú podstatu, čo uviedla aj správkyňa v písomnom podaní, preto žalobkyňa v čase podania žaloby nemala dispozičné právo žalobu podať.

5. V konkurze sa z majetku, ktorý podlieha konkurzu, vytvára konkurzná podstata, ktorú spravuje a speňažuje správca, pričom z výťažku získaného speňažením konkurznej podstaty podľa zákonných pravidiel uspokojuje veriteľov. Konkurznú podstatu zákon vymedzuje právne ideálnym spôsobom, t.j. majetok sa stáva súčasťou konkurznej podstaty, ak podľa vymedzenia spadá do konkurznej podstaty bez ohľadu na to, či správca má vedomosť o majetku, resp. bez ohľadu na skutočnosť, že takýto majetok už bol alebo nebol spísaný do súpisu konkurznej podstaty. Zákon neobsahuje osobitnú legálnu definíciu majetku, tým však v zmysle právnej doktríny treba rozumieť všetko, čo môže byť predmetom občiansko-právnych vzťahov.

6. Pod vecnou legitimáciou, či už aktívnou alebo pasívnou, sa vo všeobecnosti rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán sporu vyplývajúca z hmotného práva. Vecnú legitimáciu má tá strana sporu, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje.

7. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

8. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p.

9. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedla, že zamietnutím žaloby pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie bolo žalobkyni znemožnené, aby náležite uskutočnila svoje procesné práva a týmto konaním došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a taktiež boli naplnené aj ďalšie odvolacie dôvody. V tejto súvislosti sa poukázalo na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 193/2012 zo dňa 24.07.2013, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 1/2003 zo dňa 02.04.2003, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 308/2009 zo dňa 20.07.2010 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 768/2015 zo dňa 31.03.2016. Žalobkyni ako fyzickej osobe s právnou subjektivitou a so spôsobilosťou na práva a povinnosti vyhlásením konkurzu na jej majetok, táto spôsobilosť nezanikla. Konkurzné konanie sa vedie už od roku 2016. Nie je teda možné a zároveň v súlade so základnými ústavnými princípmi tvrdiť, že žalobkyňa nemá žiadnu spôsobilosť na bežné úkony, medzi ktoré nepochybne musí patriť aj otázka zaplatenia a vymoženía sumy 500 eur.

10. Medzi žalobkyňou a správcom konkurznej podstaty aktuálne prebieha sporové konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C 48/2020 týkajúce sa neplatnosti dražby, ktorou došlo k speňaženiu jej majetku, nakoľko žalobkyňa má za to, že tým boli ohrozené a porušené jej práva. V danej veci by nebolo ani reálne možné, aby žalobu podal za žalobkyňu správca konkurznej podstaty, nakoľko správca by nebol nestranný a nekonal by v súlade so záujmami žalobkyne, v jej mene a na jej účet a v rámci výkonu svojej profesie v súlade s právnymi predpismi a svedomito.

11. Neumožnením žalobkyni domáhať sa ochrany svojich práv pred nezávislým a nestranným súdom a odmietnutím konať vo veci zaplatenia 500 eur s prísl., došlo bez najmenších pochybností k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces a na súdnu ochranu. Okrem toho súd dostatočne neodôvodnil svoje tvrdenie o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie, čiže poukázal iba na ustanovenia Zákona o konkurze a reštrukturalizácii týkajúcej sa toho, čo spadá do konkurznej podstaty.

12. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené.

13. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych

zisteníach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

14. Pokiaľ ide o námietky žalobkyne o porušení jej práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

15. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

16. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

17. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu neďáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

18. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

19. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

20. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

21. V danom prípade v prejednávanej veci ako to bolo správne zistené, dňa 27.07.2016 nastali účinky vyhlásenia konkurzu na majetok žalobkyne.

22. Vyhlásenie konkurzu má významné právne následky, čo priamo vyplýva z ust. § 44 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov. V súlade s týmto ustanovením oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správcu; správca pritom koná v mene a na účet úpadcu.

23. Podľa ust. § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov, súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade s týmto zákonom alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

24. Vyhlásením konkurzu na majetok žalobkyne tejto nezanikla spôsobilosť mať práva a povinnosti, ale zanikla jej procesná spôsobilosť, t.j. zanikla jej schopnosť samostatne konať v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Táto procesná spôsobilosť prechádza zo zákona na zákonného zástupcu, v danej veci konkurznej na správcu konkurznej podstaty ustanoveného súdom na základe Zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

25. Žalobu v prejednávanej veci podala žalobkyňa až po tom, ako bol na jej majetok vyhlásený konkurz. Aj keď v čase po vyhlásení konkurzu nestráca úpadca spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva, ani spôsobilosť byť stranou sporu, či procesnú spôsobilosť podľa procesného práva, sú tieto jeho spôsobilosti obmedzené právnou úpravou, ktorá určité oprávnenia a aj povinnosti v rámci hmotného a procesného práva prenáša na správcu konkurznej podstaty. Jeden z právnych účinkov vyhlásenia konkurzu je aj prechod oprávnenia úpadcu nakladať s majetkom, ktorý podlieha konkurzu a prechod oprávnenia konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku na správcu, ktorý v týchto veciach koná v mene úpadcu a na účet úpadcu, tak ako to vyplýva z ust. § 44 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov.

26. Z tohto dôvodu je to len správca, ktorý môže po vyhlásení konkurzu účinne nakladať s majetkom patriacim do konkurznej podstaty a je to tiež len správca, ktorý môže po vyhlásení konkurzu viesť namiesto úpadcu aktívne a pasívne súdne spory týkajúce sa majetku buď priamo patriaceho do podstaty alebo spory o takých nárokoch, ktoré sú čo i len potencionálne spôsobilé podstatu určitým spôsobom zaťažiť, t.j. viesť spory, v ktorých, keby nebol vyhlásený konkurz, by ako žalobca alebo žalovaný vystupoval priamo úpadca. Vyššie uvedený záver priamo vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.02.2010 vydaného vo veci 4Cdo 35/2009.

27. S prihliadnutím na vyššie uvedené, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

28. Čo sa týka trov odvolacieho konania, o týchto sa rozhodlo podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli.

29. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného

predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).